

Główne kręgi problemowe w twórczości Erica – Emanuela Schmitta. Omów temat na wybranych przykładach

Twórczość Erica-Emmanuela Schmitta, jednego z najważniejszych współczesnych pisarzy francuskojęzycznych, charakteryzuje się niezwykle szerokim zakresem tematycznym oraz głęboką refleksją nad ludzką naturą, wiarą, egzystencją, miłością i cierpieniem. Schmitt, poprzez swoje powieści, opowiadania i dramaty, porusza różnorodne problemy, od filozoficznych rozważań o sensie życia po intymne kwestie dotyczące relacji międzyludzkich. Jego dzieła mają uniwersalny charakter, dotyczą zarówno indywidualnych dylematów, jak i pytań o szerszy kontekst istnienia człowieka we wszechświecie. Na przykładach jego twórczości można wyróżnić kilka głównych kręgów problemowych.

1. Problem wiary i duchowości

Jednym z najważniejszych tematów w twórczości Schmitta jest kwestia wiary, duchowości i relacji człowieka z Bogiem. Wiele jego utworów odnosi się do zagadnień związanych z różnorodnymi religiami, a także z duchowym poszukiwaniem sensu życia. Schmitt nie przedstawia wiary w sposób dogmatyczny – wręcz przeciwnie, jego bohaterowie zmagają się z wątpliwościami, pytaniami o istnienie Boga i jego miejsce w ludzkim życiu.

W powieści „**Oskar i pani Róża**” autor przedstawia historię śmiertelnie chorego chłopca, który z pomocą starszej kobiety, tytułowej pani Róży, stara się pogodzić z nadchodzącą śmiercią. Książka ta, choć krótka, porusza niezwykle ważne zagadnienia związane z cierpieniem, przemijaniem oraz rolą Boga w życiu człowieka. Oskar, mimo swojej młodości, zaczyna

zadawać fundamentalne pytania o sens życia i śmierci. Pani Róża, poprzez opowieści i rozmowy, pomaga mu odkryć duchowy wymiar ludzkiego doświadczenia. Schmitt w tej powieści pokazuje, że duchowość nie jest zależna od religijnych dogmatów, ale jest wewnętrzną podróżą każdego człowieka.

W innym ważnym dziele – **„Ewangelia według Piłata”** – Schmitt stawia pytanie o naturę wiary w kontekście historycznym i religijnym. Piłat, jako postać sceptyczna, staje się symbolem wątpliwości i racjonalizmu w obliczu tajemnicy zmartwychwstania Chrystusa. Pisarz bada granice ludzkiego poznania i możliwość zaakceptowania rzeczy, które wykraczają poza nasze racjonalne zrozumienie.

2. Egzystencjalne pytania o sens życia i śmierci

Kolejnym istotnym kręgiem problemowym w twórczości Schmitta są pytania egzystencjalne. Schmitt często podejmuje refleksję nad kruchością ludzkiego życia, nad jego przemijalnością oraz nad rolą, jaką pełnią w życiu cierpienie i śmierć.

Wspomniana już powieść **„Oskar i pani Róża”** jest nie tylko opowieścią o wierze, ale również o akceptacji nieuchronności śmierci. Autor w niezwykle delikatny sposób ukazuje, jak dziecko, które teoretycznie powinno być pełne nadziei i życia, zmagają się z końcem swojej egzystencji. Oskar uczy się, że śmierć nie musi być jedynie końcem, ale może również stanowić swoistą lekcję dla żyjących, przypominając im o wartości każdego dnia.

W powieści **„Kiedy byłem dziełem sztuki”** Schmitt podejmuje bardziej surrealistyczne, a zarazem filozoficzne podejście do egzystencji. Główny bohater, rozczarowany swoim życiem, zgadza się na to, by zostać przekształconym w żywe dzieło sztuki. Książka stawia pytania o to, co nadaje wartość ludzkiemu życiu – czy jest to nasza wewnętrzna tożsamość, czy może zewnętrzne uznanie innych? W ten sposób Schmitt bada granice między wolnością a zniewoleniem, między autentycznością a kreacją.

3. Relacje międzyludzkie – miłość, samotność, komunikacja

Relacje międzyludzkie są kluczowym tematem w twórczości Schmitta. Autor często podejmuje refleksję nad miłością – zarówno w jej romantycznym, jak i rodzinnym czy przyjacielskim wymiarze. W jego utworach miłość jest źródłem zarówno szczęścia, jak i bólu, a ludzie, którzy jej doświadczają, muszą często stawić czoła trudnym wyborom.

W opowiadaniu **„Małe zbrodnie małżeńskie”** Schmitt ukazuje toksyczne aspekty relacji międzyludzkich, zwłaszcza w małżeństwie. Historia opowiada o małżeństwie, które przechodzi kryzys – para nie potrafi już ze sobą rozmawiać, a miłość zamienia się w wzajemne pretensje i oskarżenia. Schmitt, w tym krótkim utworze, z niezwykłą precyzją pokazuje, jak łatwo jest zgubić prawdziwą komunikację w związku, co prowadzi do samotności i poczucia odrzucenia.

W innym utworze, **„Moje życie z Mozartem”**, autor porusza problematykę samotności i szukania sensu poprzez sztukę. Bohater znajduje ukojenie i zrozumienie w muzyce Mozarta, co staje się formą komunikacji z czymś wyższym, ale także sposobem na odnalezienie siebie w chaotycznym świecie. Schmitt ukazuje, że samotność nie zawsze jest destrukcyjna – może być również okazją do głębszej refleksji i duchowego rozwoju.

4. Tolerancja i zrozumienie innych kultur

W twórczości Schmitta można odnaleźć również wyraźne przesłanie związane z tolerancją i zrozumieniem innych kultur oraz odmienności. Pisarz często odwołuje się do różnych tradycji religijnych i filozoficznych, podkreślając ich uniwersalne wartości.

W cyklu powieściowym **„Opowieści o Niewidzialnym”**, Schmitt pokazuje postacie wywodzące się z różnych kultur i tradycji religijnych, jak np. **„Pan Ibrahim i kwiaty Koranu”**, gdzie autor przedstawia historię chłopca, który zaprzyjaźnia się z muzułmańskim sklepikarzem, odkrywając w ten sposób bogactwo

duchowe islamu. Schmitt ukazuje, jak ważne jest wzajemne zrozumienie i otwartość na różnorodność, podkreślając, że prawdziwe wartości ludzkie są uniwersalne i niezależne od wyznania czy pochodzenia.

5. Filozofia i poszukiwanie prawdy

Schmitt, mający wykształcenie filozoficzne, w swojej twórczości często podejmuje rozważania na temat natury prawdy, moralności i wartości ludzkiego życia. W swoich utworach stawia pytania, na które nie udziela jednoznacznych odpowiedzi, pozostawiając miejsce na interpretację i refleksję czytelnika.

W dramacie „**Zdrada Einsteina**”, Schmitt porusza temat odpowiedzialności moralnej jednostki, zadając pytanie o to, jakie konsekwencje niesie ze sobą wiedza i jak powinna być wykorzystywana. Postać Einsteina zmagają się z dylematami etycznymi, wynikającymi z możliwości zastosowania jego odkryć w celach militarnych. W ten sposób Schmitt stawia pytanie o granice nauki, moralności i odpowiedzialności człowieka za własne czyny.

Podsumowanie

Twórczość Erica-Emmanuela Schmitta obejmuje szeroki zakres tematów, które koncentrują się wokół egzystencjalnych pytań, problemów wiary, duchowości, miłości, relacji międzyludzkich oraz tolerancji. Schmitt w swoich dziełach pokazuje różnorodne oblicza ludzkiej natury, nie dając jednoznacznych odpowiedzi, ale zapraszając czytelnika do refleksji. W jego utworach widać głęboką wrażliwość na problemy współczesnego świata, a także uniwersalną prawdę o ludzkiej kondycji, która niezmiennie towarzyszy człowiekowi na przestrzeni wieków.

Różnorodne portrety Niemców w polskiej literaturze odzwierciedlają skomplikowane relacje między Polakami a Niemcami na przestrzeni wieków. Wizerunki te, zależne od kontekstu historycznego, społecznego i politycznego, często

niosą ze sobą zarówno stereotypy, jak i bardziej zniuansowane przedstawienia, które ukazują wielość ludzkich postaw i emocji. Analiza portretów Niemców w literaturze polskiej pokazuje, jak literatura może odzwierciedlać zmieniające się postawy wobec sąsiadów i wpływ wydarzeń historycznych na obraz innych narodów. W tym kontekście można wyróżnić kilka kluczowych epok i ich przedstawienia Niemców w polskich dziełach literackich.

1. Niemcy w literaturze romantycznej

W literaturze romantycznej, Niemcy często pojawiają się w kontekście konfliktów narodowych oraz jako element romantycznych wyobrażeń o obcych krajach i kulturach. W tym okresie widać wyraźne napięcia między narodami, co wpływa na sposób, w jaki Polacy przedstawiają Niemców.

W „**Konradzie Wallenrodzie**” Adama Mickiewicza Niemcy są przedstawiani jako reprezentanci potęgi zaborczej. Mickiewicz, pisząc o niemieckim krzyżowcu jako przeciwniku głównego bohatera, ukazuje Niemców w kontekście zagrożenia dla wolności i niezależności Polski. Krzyżacy są symbolami tyranii i opresji, a ich niemieckie pochodzenie służy jako oznaka zewnętrznego wroga, którego celem jest podporządkowanie i zniewolenie Polaków. Obraz Niemców w tej powieści jest więc silnie zabarwiony negatywnie, co odzwierciedla szerokie tendencje romantyczne do przedstawiania zaborców jako antagonistów w literaturze narodowej.

2. Niemcy w literaturze pozytywistycznej

W okresie pozytywizmu, który koncentrował się na realistycznym przedstawieniu rzeczywistości społecznej i obyczajowej, obraz Niemców w literaturze ulega zmianie. Niemcy zaczynają być przedstawiani bardziej złożono i różnorodnie, jako postacie o indywidualnych cechach, a nie jedynie symbole opresji.

W „**Lalce**” Bolesława Prusa Niemcy są przedstawiani w kontekście społeczno-ekonomicznym. W powieści tej postać niemieckiego

fabrykanta, Herr Tolle, stanowi przykład przedsiębiorcy, który przybył do Polski, aby inwestować i rozwijać przemysł. W jego postaci można dostrzec zarówno pozytywne, jak i negatywne cechy – z jednej strony jego działalność przyczynia się do rozwoju gospodarki, z drugiej strony wywołuje napięcia społeczne i ekonomiczne. Tolle jest przedstawiony jako osoba, która z jednej strony przyczynia się do modernizacji kraju, ale z drugiej strony, jego obecność powoduje konflikty i różnice klasowe, co odzwierciedla złożoność relacji między Polakami a Niemcami w tym okresie.

3. Niemcy w literaturze międzywojennej

Okres międzywojenny przyniósł nowe wyzwania dla przedstawień Niemców w polskiej literaturze, szczególnie w kontekście rosnącego napięcia politycznego i społecznego przed II wojną światową. W tym czasie Niemcy zaczynają być przedstawiani w kontekście narastającego zagrożenia militarnego i ideologicznego.

W „Panu Wołodyjowskim” Henryka Sienkiewicza, choć głównie wątek niemiecki nie jest dominujący, pojawiają się odniesienia do niemieckich wpływów w kontekście konfliktów zbrojnych. Powieść, choć osadzona w XVII wieku, ukazuje Niemców w kontekście europejskich konfliktów i napięć. Dalsze przedstawienie Niemców w literaturze międzywojennej, zwłaszcza w literaturze współczesnej tej epoki, ma już bardziej wyraźny charakter antagonistyczny, związany z rosnącą agresją Niemiec i ideologią nazistowską.

4. Niemcy w literaturze powojennej i współczesnej

Po II wojnie światowej, obraz Niemców w polskiej literaturze uległ dalszym przemianom, głównie w kontekście rozliczeń z przeszłością, a także nowych relacji politycznych i społecznych. Literatura powojenna i współczesna często podejmuje temat złożoności stosunków polsko-niemieckich, uwzględniając zarówno doświadczenia wojenne, jak i współczesne

wyzwania.

W „**Niemcach**” Andrzeja Szczypiorskiego, powieści osadzonej w realiach II wojny światowej, Niemcy są przedstawiani w kontekście brutalnych okupacyjnych działań oraz ich wpływu na życie Polaków. Szczypiorski ukazuje nie tylko oblicze okupanta, ale także różnorodne ludzkie reakcje na okupację, co pozwala na głębszą refleksję nad tym, jak wojenne doświadczenia wpływają na postrzeganie narodów i ich przedstawicieli.

W „**Czarnej sukni**” Zofii Nałkowskiej, z kolei, Niemcy są przedstawiani poprzez pryzmat tragicznych doświadczeń wojennych, a także procesów odbudowy i pojednania po wojnie. Nałkowska, w sposób subtelny i pełen współczucia, ukazuje złożoność relacji między Polakami a Niemcami, starając się zrozumieć motywy i konsekwencje działań z obu stron konfliktu.

Współczesne dzieła literackie, takie jak „**Błoto**” Andrzeja Stasiuka, podejmują temat Niemców w kontekście współczesnych relacji i współpracy, ale także z perspektywy osobistych i społecznych napięć. Stasiuk, przez swoją twórczość, ukazuje złożoność relacji między Polakami a Niemcami w kontekście współczesnej Europy, podkreślając jednocześnie ciągłość i zmienność wizerunków i postaw wobec sąsiadów.

Podsumowanie

Portrety Niemców w polskiej literaturze pokazują, jak różnorodne i zmienne były relacje między Polakami a Niemcami w różnych epokach historycznych. Od romantycznych przedstawień niemieckich oprawców, przez realistyczne obrazy niemieckich przedsiębiorców, po powojenne i współczesne refleksje nad relacjami między narodami – każdy okres literacki wnosi coś unikalnego do zrozumienia tych złożonych relacji. Literatura polska, poprzez swoje różne wizerunki Niemców, odzwierciedla zmieniające się konteksty społeczne, polityczne i kulturowe, a także pomaga w zrozumieniu ewolucji tych relacji na

przestrzeni wieków.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.